



Miljøministeriet  
Miljøstyrelsen

# Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Mose ved Karstoft Å  
Natura 2000-område nr. 70  
Habitatområde H63

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen  
Redaktion: Miljøstyrelsen Midtjylland

Forsidefoto:  
Karstoft Mose  
Fotograf: Miljøstyrelsen Midtjylland

ISBN: 978-87-7564-518-3

# Indhold

|                                                                                 |          |
|---------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 .....</b>         | <b>4</b> |
| 1.1 Ikke teknisk resumé.....                                                    | 4        |
| 1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer .....                | 4        |
| 1.2.1 Anden lovgivning .....                                                    | 5        |
| 1.2.2 Andre relevante planer .....                                              | 5        |
| 1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ .....       | 7        |
| 1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....                            | 7        |
| 1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet .....                     | 8        |
| 1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....                              | 8        |
| 1.4.2 Befolkningen .....                                                        | 8        |
| 1.4.3 Menneskets sundhed .....                                                  | 9        |
| 1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer .....                         | 9        |
| 1.4.5 Materielle goder og kulturarv .....                                       | 9        |
| 1.4.6 Landskab.....                                                             | 9        |
| 1.4.7 Arter .....                                                               | 9        |
| 1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater .....                      | 9        |
| 1.5 Eksisterende miljøproblemer .....                                           | 10       |
| 1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området .....                           | 10       |
| 1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....                                    | 10       |
| 1.7 Planens indvirkning på miljøet.....                                         | 10       |
| 1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet .....         | 13       |
| 1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg..... | 14       |
| 1.10 Overvågning .....                                                          | 15       |

# 1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-område nr. 70, Mose ved Karstoft Å består af Habitatområde nr. H63, Mose ved Karstoft Å.

Området er ikke biologisk eller geografisk forbundet med områder, herunder Natura 2000-områder, i udlandet. Udpegningsgrundlaget indeholder ikke trækfugle eller arter, som bevæger sig på tværs af landegrænser. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag, som vurderes at kunne påvirke lokalt. Det vurderes derfor, at planen ikke har grænseoverskridende påvirkning.

## 1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Natura 2000-planen for området beskriver overordnet set et program for indsatser, som skal medvirke til at sikre eksisterende beskyttede naturtyper på udpegningsgrundlaget på sigt opnår gunstig naturtilstand eller konverteres til aktiv højmoser. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur og arter, der findes i området, og planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Indsatsen beskrevet i planen medvirker blandt andet til at sikre en hensigtsmæssig hydrologi samt drift og pleje af arealerne. Desuden arbejdes der på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur.

## 1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

### Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser.

Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

#### Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Målet er, at områdets forskellige mose- og sø-naturtyper målsættes under ét som sekundær aktiv højmosse (7110), herunder alle successionsstadier fra vandflade eller hængesæk (7140) i gamle tørvegrave. Det langsigtede mål er gendannelse af sekundær aktiv højmosse (7110) på biogeografisk niveau. På kortere sigt er målet også, at successionsstadier omfattende andre naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres. Genskabelse af hydrologiske forhold, der betinger langsigtet sikring af tørvedannende arealer prioriteres. Naturtypen sekundær aktiv højmosse (7110) udvikles således og prioriteres øget over tid på bekostning af de øvrige naturtyper, der er etablerede i området som følge af menneskelig aktivitet.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypen aktiv højmosse hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning, der er forenelig med naturtypen aktiv højmosse og gode sprednings- og etableringsmuligheder for de arter, der danner naturtypen.

Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

### **1.2.1 Anden lovgivning**

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

### **1.2.2 Andre relevante planer**

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus

på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundslande og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

#### Vandområdeplaner og EU's havstrategi

N70 er beliggende i vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af vandområdeplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

#### Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

#### Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

#### Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

#### Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og

biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegnings af naturnationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om naturnationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af naturnationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af naturnationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelseshensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om naturnationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

#### Forbud mod gødkning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødkning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødkning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3-strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

### **1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ**

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

#### **1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen**

Nedbrudt højmosse (7120) er den dominerende naturtype i området. Tilstanden af naturtypen er moderat på godt 60 % af arealerne og ring på de resterende knap 40 %. Årsagerne til den moderate/ringe tilstand er tilgroning med vedplanter, tilgroning med middelhøj og høj græs/urtevegetation (i sær blåtop) og uhensigtsmæssig hydrologi.

Der er kortlagt én forekomst med hængesæk (7140) i området. Naturtilstanden er beregnet til at være god da der kun er begrænsede problemer med tilgroning og afvanding.

1/3 af arealet med tørvelavning (7150) er i god naturtilstand og resten er i moderat tilstand. Der er høj dækning af middelhøj græs/urtevegetation, som indikerer mangel på forstyrrelse.

I Natura 2000-området er der kortlagt 5 småsøer med habitatnaturtypen søbred med småurter (3130). De er tilstandsvurderet med hhv. 1 i høj tilstand, 3 i god tilstand og 1 i moderat tilstand. Søerne i god tilstand er generelt præget af en udbredt og artsrig undervandsvegetation, artsrige bredzoner med en stor dækning af karakteristiske amfibiske planter, næringsfattige forhold uden opblomstringer af trådalger og en lav påvirkning fra jordbrugsdrift. En enkelt sø er dog udsat for fodring af ænder. Søerne i moderat tilstand har generelt en mindre artsrig submers vegetation.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en

række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at den gode naturtilstand på naturarealerne ikke fastholdes. Der er ligeledes risiko for at naturtilstanden ikke vil blive forbedret på nedbrudt højmoser og tørvelavning, da der er behov for en indsats mod tilgroning og fremadrettet sikring af hensigtsmæssig hydrologi generelt.

Naturtilstanden vil som udgangspunkt ikke blive forandret for de småsøer, der findes i Natura-2000 området. Dog kan de biologiske forhold omkring dem forandres som følge af tilgroning ved manglende plejetiltag på de lysåbne arealer.

## **1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet**

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

### **1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed**

Natura 2000-planen bidrager, udover sikring af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området, generelt til at sikre de øvrige naturtyper og arter, der findes inden for området, idet Natura 2000-planerne generelt medvirker til at etablere gunstige forhold for naturen.

Tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i artssammensætningen, således at vegetationen i højere grad præges af arter, der ikke er karakteristiske for naturtypen. Genetablering af mere naturlige vegetationsforhold vil modvirke denne udvikling, ligesom det også kan medvirke til, at arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området får forbedrede forhold.

Ændringer i hydrologien som følge af realisering af hydrologiprojekter kan bl.a. medvirke til at sikre, at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation genindfinder sig i større dele af området. Genetablering af en hensigtsmæssig hydrologi kan ligeledes medvirke til at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området får forbedrede hydrologiske forhold.

Med planens indsats for habitatnaturen sikres samtidig en stor del af den § 3-beskyttede natur i området.

### **1.4.2 Befolkningen**

Natura 2000 område N70 Mose ved Karstoft Å er beliggende i Ikast-Brande Kommune, der har et indbyggertallet er på 41.500.

Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området.

Sikringen af den eksisterende natur vil ikke have betydning for arealanvendelsen, dog kan der forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en mindre plejeindsats.

Planen vurderes at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for større naturoplevelser. Natura 2000-planen vil kun undtagelsesvist og på mindre arealer kunne hindre den rekreative udnyttelse af områderne, der foregår i dag. Ændringer af hegning eller udlægning af arealer til urørt skov kan potentielt have en betydning for befolkningens adgang i området.

Udlægning af urørt skov i området kan f.eks. medføre, at færdsel uden for veje og stier med tiden kan ændre sig.

### **1.4.3 Menneskets sundhed**

Mange, især bynære, Natura 2000-områder udnyttes til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring og cykling, som bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt. Det vurderes, at Natura 2000 planen kun undtagelsesvist og på mindre arealer vil kunne ændre den rekreative udnyttelse af området, der foregår i dag.

### **1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer**

Det vurderes, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram kan have indflydelse på jordbunden, luftkvaliteten og/eller de klimatiske faktorer i området. Reetablering af aktiv højmose vil medvirke til at mindske udledningen af CO<sub>2</sub>.

### **1.4.5 Materielle goder og kulturarv**

Natura 2000-planen kan potentielt påvirke adgangen til og kvaliteten af områder, som har betydning for lokalbefolkningen.

### **1.4.6 Landskab**

Natura 2000-området er beliggende i Karstoft Ådal, og er en rest af et tidligere meget stort sammenhængende moseområde, der bestod af henholdsvis højmoser og kær. Området er delvist omgivet af dyrkede arealer. Karstoft mose er i høj grad præget af tørvegravning og tørveafskrabning. I nogle af de gamle tørvegrave er der i dag udviklet dels lysåbne sekundære tørvelavninger med de fleste af naturtypens karakteristiske arter, dels forekommer der sekundær succession af hængesæk med tørvemosser både i tørvelavninger og i de dybere tørvegrave. Mosen rummer nedbrudt højmose, der til dels er skovbevokset. De tørvedannende dele af området kan som helhed betragtes som nedbrudt højmose. På mange af de afgravede steder består den nedbrudte højmose af hængesække og tørvelavninger med mulighed for regeneration af højmose. Der forekommer endvidere et meget lille areal med hedevegetation på en sandbanke, samt enkelte vandfyldte tørvegrave, som i dag fremstår som henholdsvis søbred med småurter og kransnålalgesø.

Sikring og forbedring af naturgrundlaget som følge af Natura 2000-planen med sikring af hensigtsmæssig hydrologi samt drift og pleje af arealerne vil kunne sikre og øgelandskabsværdien i området.

### **1.4.7 Arter**

Natura 2000-planen vil potentielt kunne påvirke forskellige rødlistede-, fredede og Bilag IV-arter som findes i og omkring området, da planen indeholder indsatser til forbedring af habitater og naturtyper og dermed levesteder for arter i området.

### **1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater**

Der er ingen fredninger eller vildtreservater i Natura 2000-området.

## 1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Tilgroning med vedplanter, middelhøj og høj græs- og urtevegetation og uhensigtsmæssig hydrologi er de største trusler mod naturtyperne i området og genskabelse af aktiv højmose. Tilgroningen er sandsynligvis et tegn på dårlige hydrologiske forhold.

### 1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Planen indeholder en målsætning om etablering af og fastholdelse af pleje på de lysåbne naturtyper samt etablering af en hensigtsmæssig hydrologi. Disse indsatser forventes at nedbringe truslen om tilgroning. En etablering for at forbedre hydrologien vil bidrage til at stabilisere naturtilstanden og mindske behovet for en vedvarende indsats i de beskyttede naturtyper, der stiller særlige krav til hydrologien.

## 1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU- lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

## 1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundsjord har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

| Planens indvirkning på                  | Påvirkes | Ingen påvirkning | Redegør for indvirkning                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------|----------|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Flora, fauna og biologisk mangfoldighed | X        |                  | <p>Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen. I Natura 2000-område N70, Mose ved Karstoft Å, vil Natura 2000-planen medvirke til at sikre naturtyper og arter, der findes inden for området, idet Natura 2000-planerne generelt medvirker til at etablere gunstige forhold for naturen.</p> <p>Genetablering af mere naturlige vegetationsforhold vil modvirke tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter samt forekomst af invasive arter, ligesom det også kan medvirke til, at arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området får forbedrede forhold.</p> <p>Genetablering af en hensigtsmæssig hydrologi kan ligeledes medvirke til at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området får forbedrede hydrologiske forhold.</p> <p>Med planens indsats for habitatnaturen sikres samtidig den § 3-beskyttede natur i området.</p> <p>I og omkring Natura 2000-området findes bestande af fredede og sjældne arter. Genetablering af hensigtsmæssig hydrologi samt sikring af en hensigtsmæssig drift/pleje vil i mange tilfælde medføre, at forholdene for ovenstående arter og naturarealer forbedres, idet deres naturgrundlag forbedres sammen med indsatsen for habitatnaturen.</p> |
| Befolkningen                            |          | X                | <p>Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området med en særlig indsats på hedearealerne, bekæmpelse af invasive arter samt hensigtsmæssig drift og pleje af de øvrige arealer. Sikringen af den eksisterende natur vil ikke have betydning for arealanvendelsen, idet der dog kan forekomme</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                     |   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------|---|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                     |   |   | <p>arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats.</p> <p>Der er offentlig adgang til området og Natura 2000-planen indebærer ikke yderligere restriktioner for offentlighedens adgang.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Menneskers sundhed  |   | X | <p>Mange, især bynære, Natura 2000-områder udnyttes til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring og cykling, som bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt. Det vurderes, at Natura 2000 planen kun undtagelsesvist og på mindre arealer vil hindre den rekreative udnyttelse af området, der foregår i dag. Det vurderes således, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, idet den rekreative udnyttelse kan fortsætte, ligesom sikringen af en beskyttede natur i øvrigt ikke vurderes at have en sundhedsmæssig effekt.</p> |
| Jordbund            | X |   | <p>Natura 2000-planen rummer tiltag om at sikre hensigtsmæssig hydrologi i naturområdet med henblik på at genskabe aktiv højmoser.</p> <p>Realisering af sådanne tiltag vil kunne påvirke mosejord bl.a ved at stimulere dannelse af ny mosetørv.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Vand                | X |   | <p>Natura 2000-planen rummer ikke indsatstakrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne. Natura 2000-planens indsatser vedrørende naturpleje og sikring af hensigtsmæssig hydrologi vil dog medvirke til at tilbageholde kvælstof og dermed bidrage til at opfylde vandområdeplanens mål.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Luft                |   | X | <p>Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Klimatiske faktorer | X |   | <p>Indsatser i Natura 2000-planen kan potentielt medvirke til at mindske udledningen af CO<sub>2</sub>, idet reetablering af aktiv højmoser med aktiv tørvedannelse vil medføre en binding af CO<sub>2</sub> og dermed medvirke til at mindske udledningen af CO<sub>2</sub>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Materielle goder    |   | X | <p>Det vurderes, at planen ikke påvirker materielle</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                                  |   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------|---|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                  |   |   | goder negativt, idet at realisering af indsatsprogrammet i ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og/eller "Menneskets sundhed". |
| Landskab                                                         | X |   | Sikring og forbedring af naturgrundlaget vil øge landskabsværdien ved at give mulighed for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper. . Plejeindsatser ifm. N2000-planen vurderes således at kunne få en synlig, omend begrænset effekt på landskabet i området.                                              |
| Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv |   | X | Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller andre menneskabte værdier, hvorfor planen vurderes ikke at påvirke kulturarv, herunder arkitektonisk og arkæologisk arv.                                                                                                          |
| Arter                                                            | X |   | Det vurderes, at Natura 2000-planen vil kunne påvirke forskellige rødlistede og fredede arter, Bilag IV-arter og arter som lever i området og i tilstødende områder, da planen indeholder indsatser til forbedring af habitater og levesteder i området.                                                                         |
| Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater         |   | X | Der er ingen fredninger eller vildtreservater i Natura 2000-området.                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Kumulative effekter                                              | X |   | Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten i området. Evt. realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter.                                                                                                   |

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

## 1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Natura 2000-planerne skal generelt sikre en højere kvalitet af naturen og bidrage til en større biologisk mangfoldighed. Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området samt sikring af en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af arealerne. Med

gennemførelse af Natura 2000-planen forbedres tilstanden af de lysåbne naturtyper, og planen vurderes derfor overordnet ikke at have negativ indvirkning på miljøet.

Ved pleje af eksisterende natur vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og mod økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram. Natura 2000-planen indebærer ikke begrænsning af offentlighedens adgang til området.

## 1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundslande. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

I forslag til Natura2000 planen for N70 Mose ved Karstoft Å planlægges der en indsats om at arbejde for at sikre de lysåbne naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje og der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur. Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

Arealerne med nedbrudt højmoser omfattende de i dag krat- og skovbevoksede mossearealer, samt arealer med hængesæk, sø-naturtyperne og tørvelavning prioriteres forvaltet som sekundær aktiv højmoser. På lang sigt søges det at etablere arealer med den truede naturtype aktiv højmoser på

bekostning af nedbrudt højmoser, hængesæk, tørvelavning, samt naturtypen søbred med småarter der alle i tilfælde er sekundære forekomster fremkommet ved sekundær succession efter udnyttelse af mosetørven.

## **1.10 Overvågning**

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.



Strategisk MiljøVurdering for forslag til Natura 2000-plan  
2022-2027 for Mose ved Karstoft Å (nr.70).  
Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforslagets  
påvirkning af miljøet.



Miljøstyrelsen  
Tolderlundsvej 5  
5000 Odense C

[www.mst.dk](http://www.mst.dk)